یادداشت

مهران ابراهیمیان

بایدهای سند نقشه راه تنظیم بازار کشور

پس از چهار ماه از دستور مقام معظم رهبری در الزام تنظیم نقشه راه تنظیم بازار، قائم‌مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت خبر از نهایی شدن این سند و آمادگی برای ارجاع آن به سران سه قوه داده شد. این مقام مسئول که به بیان جزئیات این سند پرداخته است که بیشترین توجهش به قیمت تمام شده تولید و در نظر گرفتن قدرت خرید مصرف‌کننده است.

اگر چه این نوع نگاه در یک نمای کلی درست است و این دو طرف منتهی‌الیه بازار جزو مظلومانی هستند که باید همواره از آنها حمایت کرد،اما طی سال‌های گذشته عامل مشکل‌ساز برای این دو بخش به خصوص در شرایطی که کشور با محدودیت‌های ارزی مواجه است، طیف و گروه خاصی هستند که به نام دلال و رانتخوار مشهورند.

در این سند ظاهراً با توجه به اینکه ۱۴ دستگاه مرتبط هماهنگی‌های لازم راندارند، سعی شده تا هماهنگی لازم و روابط بین آنها برای تنظیم بازار در شرایط تحریم دیده شود،اما سؤال این است که اگر فقط بنا است ستاد تنظیم بازار با ویژگی‌های فعلی که هر هفته برگزار می‌شود، نقش‌آفرینی کند و نتیجه‌اش اعتراف انحراف منابع ارز ۴۲۰۰ تومانی برای کالاهای اساسی باشد باید فکری جدی‌تر کرد.

البته خوشبختانه در تنظیم این سند که به گفته ایشان پیش‌نویس اولیه است و قابلیت اعمال‌نظر کارشناسان در آن لحاظ شده‌است. همچنین نقطه قوت این موضوع اذعان به الزام نقش‌آفرینی پر رنگ دولت در تنظیم بازار در شرایط فعلی است و قرار نیست مانند گذشته بازار را به دست نامرئی آدام اسمیت یا گرگ‌های دلال و رانتخوار سپرد. به علاوه در این پیش نویس اشاره‌ای جدی به لحاظ کردن قیمت تمام شده از تورم، نیروی انسانی و نرخ ارز شده‌است که به نظر این نوع نگاه نیز در حمایت منطقی از تولید به درستی پیش‌بینی شده‌است.

اما آنچه کمتر در میان سخنان ایشان در تشریح جزئیات این پیش‌نویس مطرح شده‌است، توجه به الزام بازنگری نقش حلقه‌های واسط و توزیع رانت‌های حمایتی در نقطه مبدأ است.

شوک‌های اخیر قیمتی به‌رغم تخصیص ارزهای ۴۲۰۰ تومانی و نیما در بازار و قیمتی که مصرف‌کننده برای محصول نهایی می‌پردازد، نشان می‌دهد که دولت در تخصیص ارز تا حد امکان کم‌کاری نکرده، بلکه در مسیر توزیع دچار اشکال است وحکایت همان قطره آبی است که از برف داده شده به وارد کننده اولیه، به دست مصرف‌کننده نهایی می‌رسد.

این همان نقطه‌ای است که قائم‌مقام وزیر صنعت، معدن و تجارت در تنظیم پیش نویس سند نقشه راه تنظیم بازار کشور به آن کمتر توجه کرده یا در تشریح این سند به آن اشاره نکرده‌است.

اگر تنظیم بازار، مجموعه‌ای از قوانین، مقررات، ابزارها، اقدامات و هماهنگی‌هایی است که برای حمایت از دو بازیگر اصلی بازار یعنی تولیدکننده و مصرف‌کننده به کار گرفته شود، نقشه راه باید معطوف به دو عامل کلیدی باشد که یکی متکی بر ابزارهای نوین برای رصد مسیر یارانه‌ها و حمایت‌های دولتی است؛ ابزارهایی که مبدأ تخصیص ارز تا مقصد نهایی را رصد می‌کند.

دوم، حذف واسطه‌ها و تخصیص ندادن امضاهای طلایی به افرادی است که از شفاف‌سازی می‌ترسند و شرکت‌های خود را سالانه تغییر نام نمی‌دهند یا از شرکت‌های جدید و کارت‌های اجاره‌ای استفاده می‌کنند.

گزیده خبر

رشد تسهیلات مسکن باز هم به کمک عدم تخلیه حباب قیمتی مسکن می آید

در شرایطی که تمامی کارشناسان اقتصادی مشکل رکود بازار مسکن در ایران را افزایش شدید قیمت ناشی از سفته‌بازی در قیمت‌ها معرفی می‌کنند و بر این باورند که تا حباب قیمتی از بازار مسکن تخلیه نشود،بازار از رکود خارج نمی‌شود به‌طور مجدد طرحی به شورای پول اعتبار ارائه شده است که وام خرید مسکن را به ۳۰۰ میلیون ببرد این در حالی است که رشد وام در این سال‌ها نه تنها مسکن را از رکود خارج نکرده‌است،بلکه عاملی شده تا حباب قیمتی تخلیه نشود.

به گزارش «جوان»، سیاست‌های ناکارآمد تکراری حوزه اعتبارات و تسهیلات در بخش مسکن در این سال‌ها نه‌تنها مشکل رکود در بازار مسکن را حل نکرده‌است، بلکه حباب قیمتی در بازار مسکن را تشدید کرده‌است و حال آنکه دستمزد متقاضیان مسکن نه‌تنها کفاف قیمت‌های مسکن را نمی‌کند،بلکه دیگر کفاف پرداخت اقساط تسهیلات خرید مسکن را نمی‌کند و حال آنکه حجم مبادلات مسکن به اندازه دهه ۶۰ که جنگ تحمیلی بوده‌است،ریزش داشته‌است. مدیرعامل بانک مسکن از پیشنهاد این بانک به شورای پول و اعتبار برای پرداخت تسهیلات ساخت مسکن و سپس انتقال آن به نام خریدار از محل اوراق تا سقف ۳۰۰ میلیون تومان خبر داد و گفت: افزایش سقف تسهیلات خرید مسکن و کاهش نرخ سود مسکن از محل اوراق فعلاً امکانپذیر نیست.

■ رکود قابل توجه حوزه مسکن

وی در شرایطی که وجود رکود شدید در بخش مسکن را تأیید کرده‌است و اخیراً رئیس‌جمهور مدعی شده که ۶۰میلیون نفر از مردم نیازمند کمک‌های دولتی هستند، باز هم روی رشد تسهیلات بخش مسکن تأکید دارد در صورتی که از سال ۹۲ تا کنون رشد تسهیلات هیچ کمکی به خروج مسکن از رکود نداشته‌است،حال باید دید چرا به‌طور مجدد باید تسهیلات مسکن را افزایش داد.

ابوالقاسم رحیمی‌انارکی در جمع خبرنگاران با بیان اینکه امسال با یک رکود قابل‌توجه و شدیدی در حوزه مسکن مواجه هستیم،خاطرنشان کرد: از لحاظ تعداد مسکن نیز ۴۲۷ هزار واحد مسکونی از تسهیلات استفاده کرده‌اند که ۸ درصد کاهش داشته‌است و در تقسیم‌بندی صورت گرفته در مشارکت مدنی نیز ۳۳ هزار میلیارد ریال تسهیلات پرداخت شده که ۵۴ درصد رشد داشته‌است و از لحاظ تعداد به واحد مسکونی نیز با ۱۹ درصد افزایش ۵۶ هزار واحد مسکونی را برای ساخت آنها تسهیلات داده شده‌است. به گفته وی ۵۸ هزار میلیارد ریال برای خرید مسکن تسهیلات داده‌ایم که از لحاظ مبلغ ۳۴ درصد کاهش داشته‌است؛ همچنین برای ساخت مسکن ۱۱۵ هزار تسهیلات پرداخت شده که ۳۷ درصد کاهش داشته‌است.

رحیمی‌انارکی گفت: پیشنهادی را هیئت مدیره بانک مسکن مصوب کرده و آن را به شورای پول و اعتبار اعلام کرده‌است که بر اساس آن سقف تسهیلات مشارکت مدنی افزایش یابد.

مدیرعامل بانک مسکن افزود: بر اساس این مصوبه هیئت‌مدیره بانک مسکن از محل اوراق حق تقدم تا ۸۰ درصد هزینه باقیمانده اجرای طرح را تا سقف هر واحد مسکونی ۳۰۰ میلیون تومان از محل اوراق مشروط به اینکه ۲۰ درصد طرح انجام شده باشد پرداخت خواهد کرد.

وی در پاسخ به سؤال خبرنگار «فارس» که پرسید این تسهیلات قرار است با چه نرخ سودی پرداخت شود و اینکه آیا احتمال دارد به خریداران مسکن منتقل شود، گفت: فعلاً این پیشنهاد ارائه شده‌است،اما می‌توانیم این تسهیلات ۳۰۰ میلیون تومانی را برای هر واحد مسکونی سازنده‌ها به نام خریدار منتقل کنند و نرخ سود این تسهیلات نیز ۱۷/۵ درصد خواهد بود.

گزارش یک

هادی غلامحسینی

بورس تهران دوباره سبز پوش شد

گزارش بازارهای ارز، طلا، مسکن و خودرو در یک سامانه قرار بگیرد

فاطمه عرفانیان | جوان

در جریان مبادلات روز گذشته بورس اوراق بهادار تهران شاخص کل در حدود ۶ هزار واحد افزایش یافت،اما از آنجایی که در هفته گذشته ۱۰۰ هزار میلیارد تومان از ارزش بازار ریخت به نظر می‌رسد سهامداران با احتیاط بیشتری زین پس سرمایه‌گذاری کنند.

شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران بعد از ریزش‌های هفته قبل، روز گذشته افزایش ۵ هزار و ۹۹۹ واحد به رقم ۳۵۹ هزار و ۸۰۷ واحد رسید شاخص کل با معیار هم‌وزن ۱۸۰۰ واحد رشد کرده و به ۱۰۹ هزار و ۹۷۴ واحد رسید.

■ سود ریزش ۱۰۰هزار میلیاردی را چه کسی برد

در جریان مبادلات روز گذشته بورس اوراق بهادار تهران هر چند شاخص کل در حدود ۶هزار واحد افزایش یافت اما در هفته گذشته ۱۰۰هزار میلیارد تومان از ارزش روز بازار از دست رفت و این اتفاق عجیب مقوله‌ای نیست که بتوان از کنار آن به سادگی گذشت و به نظر می‌رسد باید با دقت بیشتری رفتارهای حقیقی و حقوقی را بررسی کنیم،زیرا باید مشخص معامله‌گران بورس بیش از ۱/۶ میلیارد سهام حق تقدم و اوراق مالی در قالب ۱۰۷ هزار نوبت معامله و به ارزش ۱۱۲۱ میلیارد تومان داد و ستد کردند. از دلایل رشد شاخص بورس می‌توان به تصمیم شورای عالی بورس مبنی بر محدود کردن دامنه نوسان دانست که مانع از بروز رفتارهای هیجانی برخی سهامداران خرد شده‌است. عمده نمادهای بورسی در تقویت شاخص کل مؤثر بوده‌اند که از جمله می‌توان به نماد پتروشیمی خلیج فارس، ملی مس، معدنی و صنعتی گلگهر، پتروشیمی پارس، ایران‌ترانسفو، تاپیکو و گسترش نفت و گاز پارسیان اشاره کرد. در فرابورس ایران شاخص کل ۱۱۸ واحد رشد کرده و به ۴ هزار و ۶۷۸ واحد رسید. ارزش روز بازار اول و دوم فرابورس به بیش از ۲۶۹ تریلیون تومان رسید. امروز معامله‌گران فرابورس بیش از ۶۲۰ میلیون سهام حق‌تقدم و اوراق مالی در قالب ۷۵ هزار نوبت معامله و به ارزش ۱۰۴۰ میلیارد تومان داد و ستد کردند.

■ سایر بازارها یا باید شفاف شوند یا باید به بورس بیایند

از میان بازارهای موجود در کشور گویا صرفاً بازار سرمایه یک شفافیت نسبی دارد،از این‌رو برای اینکه از اقتصاد دستوری و نرخ‌گذاری‌های دستوری فاصله بگیریم جای دارد بازارهایی چون زمین و ساختمان ، ارز، طلا و سکه و خودرو با تشکیل یک پورتال کلیه اطلاعات و تحولات و معاملاتشان به شکل لحظه‌ای به اطلاع مردم برسد.

بی تفاوتی نسبت به آنچه در اقتصاد و بازارهایی چون کار، پول و بانک، سرمایه و تولید می‌گذرد،کار را به‌جایی رسانده‌است که رئیس‌جمهور اعلام می‌دارد که ۶۰ میلیون نفر از مردم نیازمند حمایت‌های دولتی هستند، چنین آماری در شرایطی که آمارهای اشتغال می‌گویند بیش از ۲۳ میلیون شاغل در کشور وجود دارد،نشان می‌دهد که حتی بسیاری از شاغلان که از دستمزد برخوردارند در زمره افراد نیازمند به حمایت مالی دولت قرار می‌گیرند،حال تصور کنید اشخاصی که فاقد دارایی و شغل هستند،در چنین شرایطی در کدام دهک درآمدی باید قرار بگیرند.

در شرایطی که بسیاری از مردم فاقد شغل و دارایی تلاش می‌کنند فعلاً هزینه‌های خود را به تأخیر بیندازند و بسیاری از شاغلان نیز به رغم انجام کار حتی در چند نوبت بازهم درآمدشان کفاف هزینه‌هایشان را نمی‌دهد، در اقتصاد و بازارها شرایطی ایجاد شده‌است که از طرفی ارزش ریال در کاهش است و از طرف دیگر بازارها بر خلاف آنچه ادعا می‌شود برای دلالان و سفته‌بازان داغ‌داغ است.

به‌طور نمونه در شرایطی که ریشه تورم در اقتصاد را باید در کسری بودجه دولت و همچنین پرداخت سودهای محقق شده و نشده به سپرده‌های بلندمدت بانکی باید جست‌وجو کرد و به واسطه اصلاحات ساختاری ریشه‌های تولید نقدینگی بدون پشتوانه را خشکاند تا فاقدان دارایی و شغل و شاغلان فقیر به واسطه کاهش پیوسته ارزش ریال با مالیات کلان پنهان فقیر و فقیرتر نشوند، امروز کل اصلاحات در بخش بودجه و بانک به کنترل دستوری نرخ ارز خلاصه شده‌است در صورتی که بازارها برای صاحبان نقدینگی دلال داغ‌داغ است.

■ سود بازار داغ سفته بازی کجا می‌رود

مشخص نیست سود این دلالی‌ها و نوسان‌گیری‌های چند ده هزار میلیارد تومانی طی هفته‌های اخیر در بازارهای بورس، فرابورس، ارز، طلا و سکه و سهام به جیب چه کسانی رفته‌است،اگر این سودها به جز خزانه به محل دیگری برود،این نوع اقتصادداری و بازارداری نفع خاصی ندارد و باید زین‌پس کلیه بازارها یا به بورس بیایند تا کلیه اطلاعاتشان شفاف گزارش شود یا اینکه با راه‌اندازی پورتالی شبیه بورس کلیه اطلاعاتشان در معرض دید مردم و معامله‌گران قرار گیرد.

خبر

سناریوی جدید افزایش حقوق با ۲/۷ تا ۳ میلیون کف دریافتی

از آنجایی که نظام پرداخت به نیروی کار ناعادلانه است و دولت نیز محدودیت کسری بودجه دارد، در سناریویی که دولت برای افزایش پلکانی حقوق کارکنان پیش‌بینی کرده‌است، حقوق تمامی کارکنان کمتر از ۲/۷ تا ۳ میلیون تومان نخواهد بود.

به گزارش «ایسنا»، دولت در لایحه بودجه افزایش متوسط ۱۵ درصدی حقوق را پیشنهاد کرده‌بود،اما به هر صورت به روال اغلب سال‌های گذشته مجلس نیز پیشنهادات خود را در این رابطه داشته‌است. این در حالی است که با ارائه لایحه بودجه سال آینده به مجلس و بررسی‌هایی که در رابطه با جریان افزایش حقوق کارکنان در کمیسیون‌های مجلس انجام می‌شود این روزها سناریوهای مختلفی در رابطه با این موضوع مطرح است.

به تازگی نوبخت - رئیس سازمان برنامه و بودجه- توضیحاتی در مورد افزایش حقوق مطرح کرده که نشان می‌دهد در سناریویی پلکانی کف پیش‌بینی شده حقوق بین ۲/۷ تا ۳ میلیون تومان است؛ به طوری که حقوق افرادی که بیش از سقف تعیین شده‌است ۱۲ درصد افزایش پیدا کند و ۳ درصد دیگر به حقوق افرادی که زیر سقف مشخص شده‌است، تخصیص داده شود.

اطلاعات دریافتی بیشتر از این حکایت دارد که دولت همان پیشنهاد ۱۵ درصدی را مطرح کرده‌است، اما ظاهراً مجلس از نمایندگان دولت خواسته که سناریوی مختلفی را برای افزایش حقوق اعلام کنند که در رابطه با افزایش پلکانی این پیشنهاد مطرح شده‌است. براین اساس در افزایش پلکانی حقوق کارکنان، کف حقوق ۲ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان تا ۳ میلیون در نظر گرفته می‌شود که با افزایش به صورت پلکانی نزولی افرادی که کمتر از میزان مشخص شده حقوق دریافت می‌کنند، حقوق‌شان به نحوی رشد کند که به این حد برسد.

در این شرایط به نظر می‌رسد اگر برای حقوق‌های ۳ میلیون به بالا ۱۲ درصد نظر گرفته شود و ۳ درصد به حقوق‌های کمتر برگردد احتمالاً افزایش حقوق حداکثر تا ۱۸ درصد خواهد بود.

در مجموع آنچه مطرح است یک پیشنهاد بوده و به طور حتم در صحن علنی مجلس بیشتر مورد بحث و بررسی قرار خواهد گرفت و در نهایت آنچه مجلس تصویب می‌کند در دولت مورد محاسبه و پرداخت می‌شود. این در حالی است که دولت منابع لازم در بودجه در قالب هزینه‌های جاری را بر مبنای رشد متوسط ۱۵ درصدی پیش‌بینی کرده‌است و در نهایت آنچه هم در دستور کار قرار می‌گیرد باید براساس ارقام موجود در بودجه و تحقق آن باشد در غیر این صورت تأمین منابع جدید لازم خواهد بود. حقوق کارکنان همواره یکی از پر بحث‌ترین بندهای بودجه بوده‌است و در سال جاری نیز یکی از پرچالش‌ترین بخش‌ها بود، به نحوی که دولت متوسط افزایش ۲۰ درصدی را اعلام کرد، اما آنچه اتفاق افتاده مجلس افزایش میزان ۴۰۰ هزار تومانی و رشد تا ۱۰ درصدی را خواستار شده‌بود و در قانون به تصویب رساند، در نهایت دولت نیز براساس منابع در اختیار، فرمول محاسباتی آن را اعلام خواهد کرد و پرداختی انجام خواهد شد.

گزارش ۲

مالیات در حسرت یک پوک از سیگار!

وقتی لابی سیگار آنقدر قدرتمند است که روی مالیات، قیمت، بورس بازی برای افزایش قیمت سیگار در بازار و کارگزاران توزیع و فروش اثر مستقیم دارد، باید دید سایر کالاها که دارای بازاری به مراتب سنگین از سیگار هستند صاحب چه لابی هستند،این در حالی است که طعم تلخ انحصار در اقتصاد دستوری این روزها جامعه را بیش از پیش آزار می‌دهد.

به گزارش «جوان»، گردش مالی سیگار در سال میلیاردها دلار را در بر می‌گیرد و ذینفعان این صنعت آنقدر سودهای کلان در این سال‌ها برده‌اند که تلاش کردند بخشی از این سودها را برای توسعه دپارتمان ارتباطاتی خود به کارگیری کنند و امروز نتیجه این سرمایه‌گذاری را در لابی قدرتمند سیگار به وضوح می‌توان مشاهده کرد، به‌طوری که حتی نمی‌توان مالیات این بخش را زیاد کرد، حال چه رسد به آنکه صاحبان و مدیران این صنعت را نسبت به تولید سیگار کم خطرتر ملزم کرد.

■ مسجدی: مرگ سالانه ۶۰ هزار ایرانی در اثر سیگار

مسجدی، دبیر کل ستاد مبارزه با دخانیات با اشاره به آمار و تحقیقات سازمان بهداشت جهانی، سیگار را مهم‌ترین عامل اصلی مرگ و میر دانست و گفت: ۶ تا ۷ میلیون نفر در سال به علت مصرف دخانیات فوت می‌کنند. به میزان مصرف هر نخ سیگار، به همان تعداد نیز مرگ و میر خواهیم داشت. در ایران با مصرف ۵۵ تا ۶۰ میلیون نخ میانگین ۶۰ هزار در سال مرگ بر اثر مصرف دخانیات صورت می‌گیرد.

■ چراغ سبز امریکایی‌ها برای تولید سیگار در ایران

وی با اشاره به موضوع اصلی بحث و عدم حضور مسئولان مالیاتی برای پاسخگویی افزود: در حال حاضر سیستم مالیاتی به قدری ضعیف است که نرخ واقعی را نمی‌تواند به درستی تعیین کند تا روی پاکت‌ها و محصولات دخانیاتی درج شود و بر آن اساس مالیات تعیین شود. وزارت صنعت نیز در این موضوع کوتاهی کرده است؛چراکه نظارت روی قیمت‌ها ندارد.

مسجدی تصریح کرد: موضوع دیگری که باید به آن اشاره کرد، این است که تمام صنایع کشور در ۱۵ سال اخیر ورشکست شده یا تولیدات آنها به نصف رسیده‌است، اما در شش ماه اول دهها میلیارد تومان برای تولیدات سیگار و دخانیات در کشور سرمایه‌گذاری شد.

وی با بیان اینکه تولیدات داخلی کشور زیاد است و توجیه آن با ورود قاچاق منطقی نیست، افزود: سؤال اساسی که در این مورد مطرح می‌شود،این است که چرا کشور امریکا که همه صنایع ما را تحریم کرده‌است برای حضور و تولید سیگار در ایران چراغ سبز نشان می‌دهد؟

■ تاجدار: علت اصلی تعداد بالای مصرف سیگار در ایران قاچاق است

تاجدار، رئیس هیئت مدیره انجمن واردکنندگان و صادرکنندگان دخانیات نیز با دفاع از تأمین کسری بودجه ۹۹ از طریق مالیات بر دخانیات گفت: صنعت دخانیات کشور اگر بتواند با افزایش مالیات به کسری بودجه کشور کمک کند، خوب است،اما نکته این است که همه ادارات از جمله وزارت بهداشت، وزارت صنعت و معدن و جمعیت مبارزه با دخانیات مانند کشتی با هم هماهنگ هستند و تصمیماتی که گرفته می‌شود به سایر تأثیر می‌گذارد.

وی تصریح کرد: یکی از علل مهم وجود تعداد بالای دخانیات و مصرف آن در کشور، قاچاقی است که سال‌هاست صورت می‌گیرد. کشوری مانند ترکیه برای جلوگیری از قاچاق در کشور خود چندین اقدام را در دستور کار قرار داده‌است که اولین آن عضو بودن در سازمان تجارت جهانی است که همین امر تجارت ترکیه را تحت قوانین سختگیرانه قرار می‌دهد.

وی ادامه داد: دومین مورد مهم این است که بخش اعظم درآمدهای مالیاتی خود را برای مبارزه با قاچاق قرار داده‌است، در صورتی که ما تنها ۲۰ میلیارد تومان برای این مسئله اختصاص داده‌ایم. سومین اقدام کشور ترکیه، مستقر کردن کمپانی‌های تولید سیگار در خود کشور است که این امر به تنهایی از ورود قاچاق و سیگار به ترکیه جلوگیری می‌کند.

■ لابی کاری دخانیاتی‌ها و قدرت مافیای سیگار

حسینی، مدیر کل مرکز بهداشت سازمان صدا و سیما با اشاره به صنعت دخانیات به عنوان سومین صنعت درآمدزا بعد از صنعت نفت و دارو گفت: طبق آخرین آمار بیش از ۱۲ درصد مردم کشورمان به صورت حرفه‌ای سیگار مصرف می‌کنند که ۲ تا ۴ درصد آنها را زنان تشکیل می‌دهند. سن اعتیاد به سیگار از ۲۴ سالگی به ۱۴ سالگی در کشور رسیده‌است و از سال ۸۷ تا الان بیش از ۲۸ درصد به جامعه دخانیات اضافه شده‌است.

وی با اشاره به پیگیری‌های پیاپی وزارت بهداشت برای افزایش مالیات دخانیات و تصویب آن توسط مجلس و همچنین لابی کاری‌های صورت گرفته از سمت صنف دخانیات برای جلوگیری از این موضوع افزود: طی جلسات متعددی که وزارت بهداشت با مجلس برای افزایش مالیات بر دخانیات برگزار می‌کند، دخانیاتی‌ها برای اعمال منفعت‌های خود نامه‌های متعددی به مجلس می‌دهند و با آوردن دلایلی از جمله افزایش قاچاق و بیکاری هزاران کارگر در پی افزایش مالیات بر دخانیات، از این امر جلوگیری کرده و اهمیتی برای سلامت جامعه قائل نمی‌شوند.

خبر

تقویت قدرت خرید کارگران با ثبات اقتصادی

کاهش ممتد ارزش پول ملی افزایش حقوق را بی‌معنی کرده‌است

افزایش حجم نقدینگی به بیش از ۲۱۰۰هزار میلیارد تومان در شرایطی که اقتصاد با نرخ رشد منفی روبه‌رو است،عملاً کاهش ارزش ریال را به جریانی پیوسته تبدیل کرده‌است که این آسیب بسیار جدی بخش پول و بانک ایران موجب شده تا افزایش حقوق نیروی کار عملاً بی‌معنی شود از این رو جامعه نیروی کار در ایران خواستار توقف افزایش بدون پشتوانه حجم نقدینگی برای ثبات قدرت خرید دستمزد می‌باشد.

یک کارشناس حوزه کار با بیان اینکه هرگونه مذاکرات مزدی در شورای عالی کار باید با محوریت ماده ۴۱ قانون کار صورت گیرد،گفت: اگر ثبات اقتصادی به وجود آید، کارگران و بازنشستگان از مزایای دستمزد بهره‌مند می‌شوند. علیرضا حیدری در گفت‌وگو با «ایسنا»، درباره روند تعیین دستمزد کارگران در شورای عالی کار گفت: معتقدم مذاکرات مزدی در سطوح مختلف باید در شورای عالی کار و با محوریت ماده ۴۱ و بندهای یک و دو آنکه سال‌ها است مسیر مذاکرات مزدی ما بوده دنبال شود.

■ نوسان نرخ ارز مصوبه مزد ۹۷ را خنثی کرد

این کارشناس حوزه کار ادامه داد: مصوبه دستمزد که اسفند سال ۹۶ از ناحیه شورای عالی کار برای سال ۹۷ تصویب شد خوب بود،ولی تأثیر آن به دلیل افزایش و نوسان نرخ ارز و تأثیرگذاری بر کالاها و خدمات خنثی شد. سال ۹۸ هم مصوبه خوبی در انتهای سال ۹۷ تصویب کرد،اما شرایط دیگری برای اقتصاد در سال ۹۸ رقم خورد و نرخ تورم بنا به دلایلی خارج از اراده تصمیم‌گیران شورای عالی کار به دلیل شوکی که به اقتصاد وارد شد روند غیر متعارف را در پیش گرفت و موجب شد قدرت خرید کارگران و بازنشستگان از بین برود.

وی گفت: در صورتی که سال آینده شوک‌های دیگر به اقتصاد وارد شود مصوبه دستمزد شورای عالی کار می‌تواند تحت تأثیر قرار بگیرد ولی مسیر مذاکرات مزد همواره بر اساس جبران عقب‌افتادگی مزدی است. اگر ثبات اقتصادی به وجود می‌آمد و افزایش ناهنجار و تورم غیرقابل پیش‌بینی در اقتصاد را شاهد نبودیم مصوبات مزدی سالهای ۹۷ و ۹۸ می‌توانست قدرت خرید کارگران را برگرداند.

اعضای کمیته دستمزد شورای عالی کار بهمن ماه سال گذشته هزینه سبد معیشت یک خانوار کارگری با میانگین ۳/۳ نفره را ۳ میلیون و ۷۶۰ هزار تومان اعلام کردند. تاکنون سه جلسه کمیته دستمزد به منظور تعیین رقم هزینه سبد معیشت کارگران برگزار شده اما به دلیل اختلاف‌نظر میان گروه کارگری و کارفرمایی و طرح مباحثی غیر از موضوع تعیین رقم سبد معیشت، بدون نتیجه پایان یافته‌است.

افزایش حجم نقدینگی به بیش از ۲۱۰۰هزار میلیارد تومان، در شرایطی که اقتصاد با نرخ رشد منفی روبه‌رو است عملاً کاهش ارزش ریال را به جریانی پیوسته تبدیل کرده‌است که این آسیب بسیار جدی بخش پول و بانک ایران موجب شده تا افزایش حقوق نیروی کار عملاً بی‌معنی شود،از این رو جامعه نیروی کار در ایران خواستار توقف افزایش بدون پشتوانه حجم نقدینگی برای ثبات قدرت خرید دستمزد می‌باشد. در مقابل به نظر می‌رسد دولتی‌ها مدعی هستند که در جنگ اقتصادی قرار گرفته‌اند و برای جبران کسری بودجه راهی جز کمک از بانک مرکزی و نظام بانکی و عدم پرداخت دیون به این بخش‌ها ندارند از سوی دیگر نیز، بانک‌ها مدعی هستند وضعیت کسب و کار نامناسب است و در جنگ اقتصادی برای حفظ سپرده‌های بیش از ۱۶۰۰هزار میلیارد تومانی در بانک‌ها راهی جز پرداخت سود بیشتر به این سپرده‌ها ندارند که این فرایند عملاً به افزایش پایه پولی و ضریب فزاینده پولی و رشد حجم نقدینگی در رکود اقتصادی می‌انجامد که از ناحیه کاهش پیوسته ارزش پول ملی کام نیروی کار را تلخ می‌کند.

اعتراض تولیدکنندگان نسبت به رکود شدید بازار مسکن

کاهش معاملات مسکن از یکسو و عدم رغبت خریداران انگشت شمار مسکن به املاک نوساز به دلیل ضعف مالی موجب شده‌است تا تولید کنندگان مسکن نسبت به وضعیت کنونی بازار مسکن معترض باشند،این در حالی است که عموم تولیدکنندگان مسکن از بخش خصوصی به شمار می‌روند و به تصور اینکه مسکن در سال‌های ۹۶ و ۹۷ در حدود ۲۰۰ درصد سودداشته‌است،در این حوزه سرمایه‌گذاری کردند.

به گزارش «جوان»، حجم معاملات مسکن در کشور آنقدر سقوط آزاد داشته‌است که کارشناسان علم آمار معتقدند که حجم مبادلات آنقدری نیست که بتوان بر اساس آن تغییرات قیمت مسکن را محاسبه کرد،از این رو آمارهای دو تا سه سال اخیر بخش مسکن را نمی‌توان زیاد در بازار جدی گرفت و حال آنکه پیش‌بینی شده‌بود، مسکن از سال ۹۲ الی ۱۴۰۰ همچنان در وضعیت رکودی به سر برد.

کارشناسان اقتصادی معتقدند که مصرف‌کنندگان حقیقی مسکن توانایی خرید مسکن را ندارند و سرمایه‌گذاران در حوزه ساخت و ساز نیز به واسطه آمارهای رشد ۲۰۰ درصدی قیمت در سال‌های ۹۶ و ۹۷ فریب خوردند،زیرا زمانی که مسکن خود را در بازار عرضه کردند با رکود بازار مواجه شدند و دیدند که مسکن آنها با قیمت‌های مورد انتظار به فروش نمی‌رود از این رو متقاضی مصرفی و سرمایه‌گذاری در بخش مسکن هر دو از وضعیت کنونی بازار آسیب دیده‌اند.

برخی از تولید کنندگان مسکن که هم اکنون نمی‌توانند واحدهای مسکونی تولیدی خود را با قیمت مدنظر به فروش رسانند رشد ۲۰۰ درصدی قیمت مسکن طی سال‌های ۹۶ و ۹۷ را یک آمار دهی انحرافی برای هدایت سرمایه گذاران جهت ساخت و ساز مسکن معرفی می‌کنند و بر این باورند که اگر این آمارها نبود سرمایه در این بخش ورود نمی کرد،اما به‌نظر می‌رسد به شیوه آمارگیری در بخش مسکن باید تردید کرد،زیرا این چه بازاری است که کالای تولید شده در آن به فروش نمی‌رسد. اعلام رشد ۲۰۰ درصدی قیمت مسکن طی سال‌های ۹۶ و ۹۷ زمینه‌ای ایجاد کرد تا تولیدکنندگان مسکن در حوزه ساخت و ساز سرمایه‌گذاری کنند،حال که موعد اتمام واحدهای مسکونی رسیده‌است،بازار مسکن در رکود شدیدی فرو رفته‌است،به‌طوری که بازار توانایی خرید مسکن نوساز ندارد، در این میان آمارهای رشد قیمت مسکن صراحتاً از سوی مشاوران املاک تکذیب می‌شود،بدین ترتیب به نظر می‌رسد شیوه آمارگیری در رابطه با رشد ۲۰۰ درصدی قیمت مسکن در سال‌های ۹۶ و ۹۷ چندان جامع و کامل نبوده‌است.

در این بین، در شرایطی که سرمایه‌گذاران بخش تولید مسکن انتظار داشتند که اواخر سال ۹۸ بتوانند واحدهای مسکونی خود را به قیمت مناسب به فروش رسانند هم با تعمیق رکود در بازار مواجه شده‌اند و هم اینکه می‌بینند دولت با طرح اقدام ملی مسکن بخشی از سرمایه‌های متقاضیان مردم را از بازار مسکن خارج کرده‌است و از سوی دیگر نیز، بسیاری از بانک‌ها و بیمه‌ها و مجموعه‌های اقتصادی بزرگ اقدام به فروش اموال غیر منقول مازاد مرتبط با بخش مسکن خود کرده‌اند که عملاً فروش مسکن‌های تولیدی آنها را در شرایطی که حدود ۳میلیون واحد مسکونی خالی از سکنه در کشور است، با مشکل مواجه کرده‌است. از سوی دیگر، تولیدکنندگان مسکن انتظار داشتند با رشد بهای ارز و طلا قیمت ملکشان رشد یابد،اما از آنجایی که رشد در این بازارها ناشی از ریسک‌های سیستماتیک بیرونی بود، رشد در این بخش‌ها نه‌تنها به بهبود وضعیت قیمت و حجم مبادلات در بخش مسکن منتج نشد،بلکه وضعیت در بازار به گواه صنف مشاوران املاک بسیار رکودی‌تر نیز شده‌است و انتظار دارند، قیمت مسکن در حدود ۳۰ الی ۵۰ درصد کاهش یابد، البته اگر سایه تنش‌های سیاسی همچنان بر سر اقتصاد ایران باشد امکان دارد نقدشوندگی بازار مسکن به شکل جدی‌تری کاهش یابد.